

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

บทบาทของผู้นำชุมชนในกระบวนการเรียนรู้การจัดการ
ป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวอรดาวัลย์ ธนาวุฒิ

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในกระบวนการเรียนรู้การจัดการป่าชุมชนและวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเยาวชนบ้านหัวทุ่ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน กลุ่มเยาวชน จำนวน 5 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในภาคสนาม

ผลการศึกษา ผู้นำชุมชนบ้านหัวทุ่ง มีคุณลักษณะและบทบาทในกระบวนการเรียนรู้การจัดการป่าชุมชน โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการป่าชุมชน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติกาในการจัดการป่าชุมชน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ในการจัดการป่าชุมชน เป็นผู้มีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชุมชน ด้านการบริหารจัดการป่าชุมชน ด้านพันธุ์พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ สมุนไพรในป่าชุมชน อีกทั้งเป็นผู้มีความคิดริเริ่มในการสร้างกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในกิจกรรมต่างๆ โดยพร้อมที่จะเสียสละทั้งด้านเวลาและเรื่องส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นผู้มีใจรักในการพัฒนา มีการติดต่อสื่อสารที่ดีทั้งคนในชุมชนและนอกชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานภายนอก

ผู้นำชุมชนได้นำคุณลักษณะของผู้นำชุมชนที่มีอยู่ มาสร้างกระบวนการเรียนรู้การจัดการป่าชุมชนให้กับเยาวชน โดยนำความรู้และประสบการณ์ มาจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้บ้านหัวทุ่ง และแหล่งเรียนรู้ในป่าชุมชน ซึ่งได้นำประสบการณ์มาถ่ายทอดเรื่องราวในอดีตให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น นำความรู้มาถ่ายทอดให้เยาวชนรู้จักทรัพยากรในป่าชุมชน ทั้งพืชพันธุ์ไม้

สมุนไพรร ระบบนิเวศที่เชื่อมโยงกัน รวมถึงนำภูมิปัญญา วัฒนธรรมความเชื่อมาเชื่อมโยงในการจัดการป่า อีกทั้งยังนำเยาวชนเข้ามาเรียนรู้ตามหลักสูตรการเรียนรู้และศึกษาเส้นทางธรรมชาติตามฐานการเรียนรู้ โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เนื้อหาความรู้ในการถ่ายทอดให้กับเยาวชนผู้นำชุมชน ได้ร่วมคิด ร่วมกำหนดเนื้อหาความรู้จนพัฒนาเป็นองค์ความรู้ท้องถิ่นที่มุ่งสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนได้เกิดความห่วงหาพันพวยากรในชุมชน ส่งผลให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน เช่น การทำแนวกันไฟ การปลูกป่า การทำพิธีเลี้ยงผีขุนน้ำ การทำพิธีบวชป่า กิจกรรมการเรียนรู้ในป่าชุมชน และเยาวชนได้ให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพราะนอกจากจะได้รับความรู้แล้วยังทำให้กลุ่มเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับในชุมชน และได้มีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรในชุมชนให้คงอยู่สืบไป

Independent Study Title	Role of Community Leaders in Learning Process for Community Forest Management in Hua Thung Village, Chiang Dao District, Chiang Mai Province
Author	Miss Oradawan Thanawut
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Lect. Dr.Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

The objective of this study was to investigate the roles of community leaders in the community forest management learning process as well as in the development of a learning process for young people in Hua Thung Village, Chiang Dao District, Chiang Mai Province. The participants in the study were 10 community leaders and 5 youths. The data collection methods used were interviews as well as participation and non-participation observations in the fieldwork.

It was found that the community leaders had the characteristics and roles in the forest management learning process. They had experience in community forest management, participated in stipulating forest management rules and other forest management activities. In addition, they had knowledge and local knowledge about the history of the community, community forest management, different species of plants and herbs in the community forests. Moreover, they were initiative in creating activities supporting learning. These leaders were also active in various activities, willing to sacrifice both time and personal affairs for the benefits of the public, and were keen in social development. Finally, they had good communication with people both within and outside the community by using public relations and exchanging knowledge with external agencies.

The data also revealed that the community leaders have used their leaderships to create a learning process in community forest management for the youths by applying their knowledge and experience in creating the Ban Hau Thung Learning and Learning Resources in Community Forest Program. In this program, these community leaders have passed on their past experience to reflect the problems which have occurred. They have also included local wisdoms, traditions, and beliefs in forest management in the program. In addition, these leaders have included the children and youths in the program and taught them according to nature-based education curriculum. The knowledge in this program was developed by the community leaders. They participated in defining the contents and then developed local knowledge which aimed to instill the awareness in these young people to care for the resources in their community. Consequently, these young people have learned from participating in the activities in the community, especially, activities related to community forest management. These young people have also been interested in regularly participating in these activities because they gained knowledge, participated in the activities in their community as well as took part in saving the resources in their community.